

TEMELJI DUŠEVNEGA DELOVANJA

Lewinov interakcijski model osebnosti:

Vedenje = f(oseba x okolje)

- o **oseba**: notranje dispozicije (motivacija, sposobnosti, strukturne dispozicije)
- o **x**: interakcija ali souplivanje ($1 + 1 = 3$)
- o **okolje**: zunanji dražljaji (kultura, drugi ljudje)

MOTIVACIJA

To so duševni procesi usmerjeni v cilj.

Motivacijski procesi so duševni procesi, ki so v zvezi s ciljnim vedenjem

MOTIVI

- o so notranja gonilna sila
- o notranji dejavniki, ki:
  - aktivnost usmerjajo in vodijo
  - izzovejo določeno človekovo dejanje
  - določajo in vplivajo na to, da človek ravna kot ravna

NOTRANJI DEJAVNIKI:

- o sovraštvo
- o pohlep
- o ideali
- o vrednote
- o čustva

POTREBE

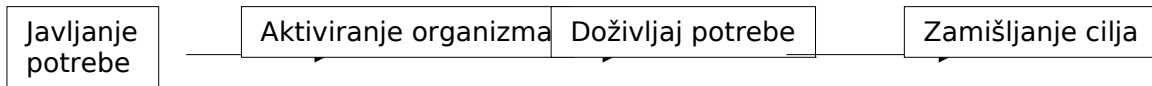
- o hrana, pijača
- o spolnosti - Potreba se pojavi kot primanjkljaj.
- o zraku - fiziološki ali psihološki primanjkljaj ali pomanjkanje nečesa
- o zabavi - neravnovesje v organizmu
- o znanju
- o družbi

RAZLIKA MED IZRAZOMA

Z izrazom potreba označujemo primanjkljaj v organizmu, z izrazom nagon pa aktiviranje organizma zaradi tega primanjkljaja.

MOTIVACIJSKI CILJ je vsak predmet, dejavnost ali drug pojav, h kateremu je usmerjena motivacijska dejavnost in s katerim zadovoljimo potrebo.

MOTIVACIJSKI PROCES

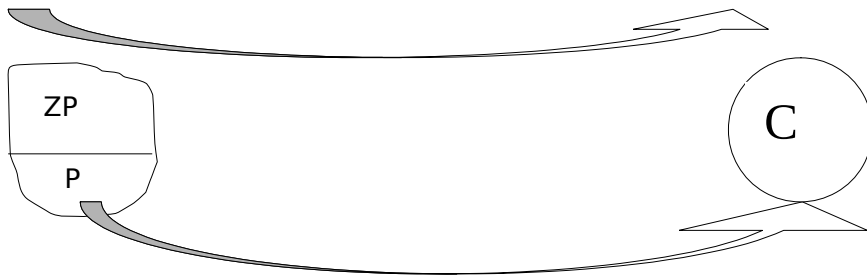

Potrebe lahko zadovoljimo le na socialno (družbeno) sprejemljiv način

HOMEOSTATIČNO ZADOVOLJEVANJE POTREB

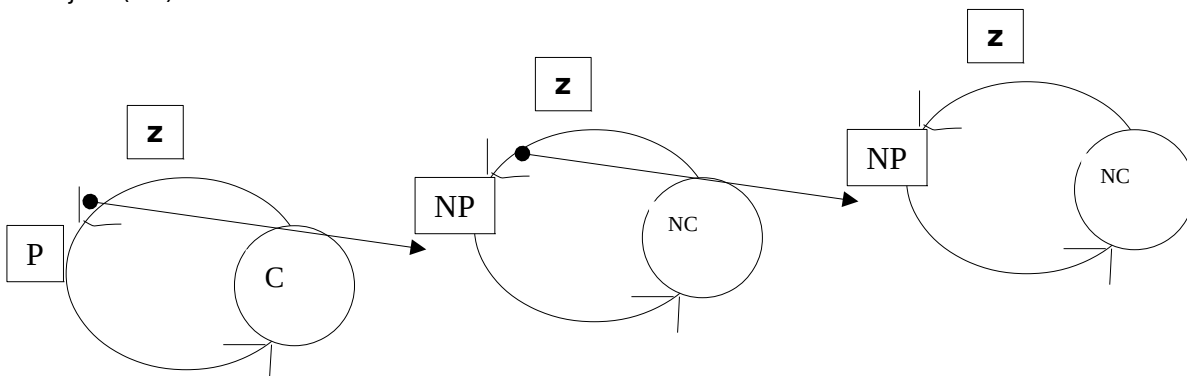
Potreba (P) sproži dejavnost usmerjeno k cilju (C). Doseženje cilja povzroči zadovoljitev potrebe (ZP) (za nekaj časa) in ponovno se vzpostavi stanje organizma, kakršno je bilo pred javljanjem potrebe. Primer: fiziološke potrebe (hrana, pijača...)

Dosega cilja povzroči zadovoljitev potrebe za nekaj časa

PROGRESIVNO ZADOVOLJEVANJE POTREB

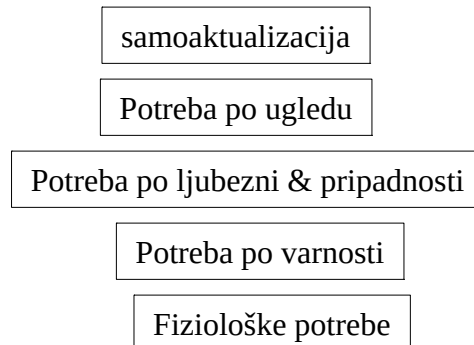
Zadovoljitev (Z) prvotne potrebe (P) z doseženjem prvotnega cilja (C) ne vzpostavi zgolj prvotnega stanja, temveč na drugi ravni privede do javljanja novih potreb (NP). Ki jih zadovoljujemo z novim ciljem (NC)

Pleskanje stanovanja → zamenjaš zavese → zamenjaš sedežno → ...

HIEARHIJA MOTIVOV ALI POTREB ABRAHAM MASLOW

(Abraham Maslow je bil humanistični psiholog → zato taka razvrstitev)

Fiziološke potrebe so povezane s homeostatičnimi organizmi v telesu (vzdrževanje količine določenih snovi v telesu → NaCl, sladkor, minerali, vitamini, gibanje, spanje, sex, materinske potrebe). Težko jih zadržujemo!!

Potreba po varnosti se kaže kot potreba po zaščiti. Stabilnosti, odvisnosti, redu, zakonih, mejah, močni opori. Začne se pojavljati že pri dojenčku → red, ritem

Potreba po ljubezni & pripadnosti se kaže kot občutek naklonjenosti, topline, nežnosti; potreba da se zblížamo, poreklu, koreninah. Problem nastane (ta potreba je omajana) če ne vemo kdo so starši, selitve, begunci, odmaknjenost (družbo si poiščemo v slabem okolju).

Potreba po ugledu se kaže kot potreba po vrednotenju samega sebe, samospoštovanju, uživanju ugleda s strani drugih, potreba po moči. Dosežkih, neodvisnosti, svobodi, prestižu, priznanju, dostojanstvu, slavi, oblasti, upoštevanju.

Samoaktualizacija je potreba, da posameznik razvije to, za kar je najbolj sposoben. Je splošna težnja po razvitju vseh potencialov.